

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Onze referentie
1616036

Uw referentie
Project Grebbedijk
zaaknummer 2024-010052

Datum 01 november 2024
Betreft Zienswijze ontwerp-projectbesluit Dijkversterking Grebbedijk

Naam Stadsgracht
Adres
Postcode/plaats
Gemeente/provincie Wageningen; Gelderland;
Monumentnummer 38238

Naam Dijkstoelhuis
Adres Grebbedijk 4
Postcode/plaats 6702DG Wageningen
Gemeente/provincie Wageningen; Gelderland;
Monumentnummer 38206

Naam De Rijnschans
Adres Grebbedijk 12
Postcode/plaats 6702PB Wageningen
Gemeente/provincie Wageningen; Gelderland;
Monumentnummer 38208

Geacht college,

Graag maak ik gebruik van de mogelijkheid om op het ontwerp-projectbesluit Dijkversterking Grebbedijk te reageren.

In het algemeen staan wij achter het doel van het versterken van de Grebbedijk en de opgaven en ambities die er liggen. Ik zal me dan ook richten op de mogelijke (tijdelijke) impact van het plan op de rijksmonumenten langs het dijktraject binnen de gemeente Wageningen.

Het projectbesluit regelt het permanente en tijdelijke ruimtebeslag om de dijkversterking zelf te voltooien en om de werkzaamheden voor de dijkversterking te kunnen uitvoeren. De Omgevingsvergunning voor de technische uitvoering per dijkvak op de maatwerklocaties volgt later en wordt door de aannemer voorbereid. In de besluittekst en de regeling van het (ontwerp-)projectbesluit worden de ontwerpoplossingen rond de verschillende maatwerklocaties genoemd.

Graag zie ik nog in tabel 2.2 de stadsgracht als rijksmonument benoemd worden. Mogelijk kan in de toelichting van de tabel ook de kap van bomen langs de monumentale stadsgracht als ingreep vermeld worden. In het stuk *Motivering en Overwegingen Ontwerp-Projectbesluit Grebbedijk* van Witteveen+Bos wordt de impact op de rijksmonumenten nader beschreven. Ten aanzien van de stadsgracht wordt gesteld dat met de kap van de bomen de historische situatie wordt hersteld. Naar welke historische situatie wordt teruggegrepen wordt niet duidelijk en ook niet waarom het vellen echt nodig is.

Ik adviseer om hier niet alleen vanuit het perspectief van de dijk te denken maar ook vanuit de stadsgracht maatwerk toe te passen. De gracht als monument hangt samen met een groene parkachtige oever. Het is sterk aan te bevelen om een plan te maken hoe je de groene oever met een paar solitaire bomen voor de toekomst mooi, gezond en beheerbaar kunt houden.

Met betrekking tot het Dijkstoelhuis wordt beschreven dat nabij het rijksmonument een nieuwe damwand wordt gerealiseerd met behoud van het Rijksmonument. Er ligt al een oude damwand, waarop de nieuwe zou moeten aansluiten. Bij de Rijnschans wordt op een grotere afstand nieuwe damwanden geslagen. Ook hier wordt verondersteld dat het rijksmonument ongewijzigd behouden blijft. Het zou best kunnen dat er geen schade ontstaat door het slaan van de damwanden. Onze ervaring van recente dijkversterkingen is echter anders. Er bestaat altijd het risico op schade aan een pand door trillingen enz., en daarvoor moet je beducht zijn en een plan klaar hebben liggen hoe je hierop reageert. Daarbij is een nulmeting van groot belang. Het is raadzaam om dit al een jaar voorafgaand aan de werkzaamheden te doen en eventueel al bestaande scheuren alvast te monitoren.

Ik kijk en denk graag mee in de voorbereidings- en de uitvoeringsfase.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift verleende omgevingsvergunning

Graag wijs ik u op de verplichting in artikel 10.22a van het Omgevingsbesluit om de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap binnen een week na verlening van een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit een afschrift van de vergunning toe te zenden. Dit kan door toezending aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, via de Samenwerkingsfunctionaliteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

Onze referentie

1616036